Voorstel aan het Algemeen Bestuur

Namens	:	Dagelijks Bestuur
Vergadering	:	18 december 2025
Agendapunt	:	7.2
Onderwerp	:	Tweede begrotingswijziging 2026

Voorstel

1. De tweede begrotingswijziging 2026 vast te stellen.

2. De volgende ombuigingsvoorstellen door te voeren, te weten:
   a. Optimalisatie containerbeheer (ombuigingsvoorstel 6)
   b. Frictiekosten Regio Rivierenland (ombuigingsvoorstel 7)
   c. Milieustraten: afsluiten met slagboom (ombuigingsvoorstel 9)
   d. Milieustraten: tarief voor brengen van afval (ombuigingsvoorstel 10)
   e. Kwijtschelding (ombuigingsvoorstel 13)

3. Het resultaat van de ombuigingsvoorstellen en de heffingen, resp. € 3,40 per aansluiting (voordeel) en € 1,50 per aansluiting (nadeel) in de voorziening te verwerken.

4. Twee interventies uit te werken; de Gft(e)-inzameling bij de hoogbouw en stadscentra en de brede structurele aanpak schone grondstoffen

Samenvatting
In deze tweede begrotingswijziging zijn naar aanleiding van recente impactvolle landelijke ontwikkelingen twee zaken uitgewerkt zijnde een aantal ombuigingsvoorstellen en interventies in relatie tot de heffingen. De ombuigingsvoorstellen leiden tot een voordeel van € 3,40 jaar per aansluiting. Dit voordeel komt ten gunste van de voorziening basispakket zodat wij hiermee inspelen op de hogere toekomstige heffingen. Wij stellen voor de twee interventies uit te werken om vooruitlopend in te spelen op aangekondigde stijgingen op de afvalstoffenheffing de komende jaren.

Aanleiding
Met deze tweede begrotingswijziging worden de programmabudgetten uit de primaire begroting bijgesteld naar de laatste ontwikkelingen. Voor het vaststellen van de tarieven van de afvalstoffenheffing is het noodzakelijk om dit te doen op basis van de meest actuele begroting.

Ombuigingsvoorstellen
In het streven om de afvalstoffenheffing zo laag mogelijk te houden, hebben we gezocht naar manieren om de kosten te beheersen en financiële ombuigingen te realiseren. In bijlage 1 zijn de voorgestelde ombuigingsvoorstellen beschreven en van een indicatief bedrag voorzien, waarmee de kosten beperkt kunnen worden of meer in lijn worden gebracht met het principe van ‘de vervuiler betaalt’. Bij het opstellen van de begroting 2026 is al eerder besloten over de voorstellen 1 t/m 5, hetgeen al leidde tot een demping van de kosten(stijging) met € 4,50.

Van de geopperde ombuigingsvoorstellen 6 tot en met 13 hebben de raden in hun zienswijzen op de begroting duidelijk de wens uitgesproken om de ombuigingsvoorstellen 6, 7, 9, 10 en 13 nader uitgewerkt te zien, zodat deze betrokken kunnen worden - middels onderhavige begrotingswijziging - bij de vaststelling van (de verordeningen en) de tarieven.

Landelijke belastingontwikkelingen/interventies op de heffingen
Het kabinet houdt vast aan de voorgenomen extra belasting op het verbranden en storten van (rest)afval. De fiscale maatregelen die het kabinet op Prinsjesdag naar buiten bracht zijn namelijk gelijk aan de eerdergenoemde maatregelen toen de plastic-heffing en de plasticnorm werden afgeschaft. Op basis van de huidige informatie hebben we een uitwerking gemaakt voor de afvalstoffenheffing in uw gemeenten. Uiteraard onder voorbehoud omdat landelijke verkiezingen of protesten nog tot andere inzichten kunnen leiden.

Deze belastingen gaan vanaf 2028 grote impact krijgen op de afvalstoffenheffing, zie de tabel hieronder.

Impact op de afvalstoffenheffing	2026	2027	2028	2029	2030
Restafval	€ 1,00	€ 4,00	€ 17,00	€ 41,00	€ 37,00
Vervuiling grondstoffen	€ 0,50	€ 2,00	€ 8,00	€ 19,00	€ 17,00
Totaal	**€ 1,50**	**€ 6,00**	**€ 25,00**	**€ 60,00**	**€ 54,00**

Aanvullende acties zijn noodzakelijk om de verhoging vanuit belasting te dempen. De hoeveelheid restafval kan worden teruggedrongen door preventie en nog betere grondstofscheiding. Met name de hoeveelheid gft(e) oftewel keukenafval en voedsel in het restafval is aanzienlijk. Daarnaast betalen wij belasting voor de vervuiling in de grondstoffen. De belasting wordt ook op de vervuiling in de grondstoffen doorberekend. Het scheiden van onze grondstofstromen tot een schone grondstof wordt hiermee nog essentiëler.

Interventies zijn noodzakelijk om de kosten te dempen en hogere inkomsten te genereren voor onze grondstoffen, dit zijn:
1 Gft(e) voorzieningen bij hoogbouw realiseren
2 Aanpak voor schone grondstoffen structureel implementeren in onze werkprocessen
Een uitleg bij de beoogde interventies is opgenomen in bijlage 2.

Beoogd effect
Het actualiseren van de begroting 2026 door bijstelling van de baten en lasten en een rechtmatige onderbouwing van de tarieven afvalstoffenheffing.

Argumenten
1 De tweede begrotingswijziging 2026 vast te stellen.

1.1 De actuele ontwikkelingen waren bij het opstellen van de eerste begrotingswijziging onbekend.
Destijds was de hoogte van de heffingen nog onbekend en de effecten van de ombuigingsvoorstellen waren nog niet uitgewerkt.

1.2 De kosten van het programma Afval worden bijgesteld.
De programmabudgetten Afval worden bijgesteld naar de meest actuele begroting op basis van de laatste ontwikkelingen.

1.3 Dit is nodig voor een rechtmatige onderbouwing van de tarieven afvalstoffenheffing 2026.
In dit voorstel wordt inzichtelijk gemaakt dat de voorgestelde tarieven voor 2026 niet meer dan kostendekkend worden opgelegd. Dit is een wettelijke vereiste.

1.4 De kans op afwijkingen bij de bestuursrapportage 2026 wordt verkleind.

2 Ombuigingsvoorstellen 6, 7, 9 ,10 en 13 door te voeren

2.1 Deze ombuigingsvoorstellen leiden tot lagere lasten van € 3,40 per aansluiting in 2026, oplopend tot € 12 in 2030.
De ombuigingsvoorstellen zijn uitgewerkt in bijlage 1. De financiële gevolgen staan in de financiële paragraaf.

2.2 Voor ombuigingsvoorstel 10 starten we met één tarief voor de toegang tot de milieustraten van € 1 per bezoek per 1 juli 2026, conform scenario 10g.
In de bijlage ombuigingsvoorstellen (bijlage 1) is scenario 10h geadviseerd. Tijdens de richtinggevende bespreking in het DB+ is gekozen voor scenario 10g.

3 Het resultaat van de ombuigingsvoorstellen en de heffingen, resp. € 3,40 (voordeel) en € 1,50 (nadeel) per aansluiting in de voorziening te verwerken.

3.1 Hiermee reserveren we geld om de gevolgen van de heffingen in de toekomst op te vangen.
Dit zorgt ervoor dat de afvalstoffenheffing niet wijzigt na deze tweede begrotingswijzing.

4 Twee interventies uit te werken; de Gft(e)-inzameling bij de hoogbouw en stadscentra realiseren en de structurele implementatie van de aanpak schone grondstoffen.

4.1 Deze interventies dragen bij aan meer en schonere grondstoffen.
En dragen bij aan een hoger recyclepercentage en daardoor mogelijk in de toekomst tot lagere lasten.

Kanttekeningen

4. Twee interventies uit te werken; de Gft(e)-inzameling bij de hoogbouw en stadscentra realiseren en de structurele implementatie van de aanpak schone grondstoffen.

4.1 De hoogte van het resultaat van deze maatregelen is nog niet bekend.
Begin 2026 leggen we hierover aparte voorstellen voor aan uw bestuur ter besluitvorming.

Draagvlak en advies

Deze begrotingswijziging is opgesteld op basis van input uit de organisatie. De ombuigingsvoorstellen (bijlage 1) en voorgestelde interventies (bijlage 2) zijn weliswaar toegelicht en besproken met het RBA, maar behoeft nog nader overleg, vooral ten aanzien van de uitwerking en detaillering van de voorstellen (hoe wordt e.e.a. vormgegeven). Hiertoe plannen we nog extra RBA-overleg in.

Financiën

De financiële impact op de afvalstoffenheffing van alle ombuigingsvoorstellen staan in de onderstaande tabel.

	Effect op afvalstoffenheffing	2026	2027	2028	2029	2030
6	Voordelen als gevolg van optimalisatie containerbeheer	-	pm	pm	pm	pm
7	Frictiekosten Regio Rivierenland	€ -	€ 0,70	€ 1,30	€ 1,30	€ 1,30
9	Milieustraten: afsluiten met slagboom (alleen bezoekers Avri gemeenten)	€ 0,40	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80
10	Milieustraten: Tarief voor brengen afval	€ 1,70	€ 3,40	€ 3,40	€ 3,40	€ 3,40
13	Kwijtschelding	€ 1,30	€ 3,25	€ 6,50	€ 6,50	€ 6,50

	Totaal ombuigingen	**€ 3,40**	**€ 8,15**	**€ 12,00**	**€ 12,00**	**€ 12,00**

Het effect op de afvalstoffenheffing van de ombuigingsvoorstellen en de heffingen staan in de onderstaande tabel:

Effect op afvalstoffenheffing	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Totaal voorstel ombuigingen	€ -3,40	€ -8,15	€ -12,00	€ -12,00	€ -12,00
Heffing op restafval en vervuilde grondstoffen	€ 1,50	€ 6,00	€ 25,00	€ 60,00	€ 54,00
Saldo ombuiging en heffingen op restafval en vervuiling	**€ -1,90**	**€ -2,15**	**€ 13,00**	**€ 48,00**	**€ 42,00**

De afvalstoffenheffing 2026 is na de eerste begrotingswijziging € 386. Met deze tweede begrotingswijziging blijft de afvalstoffenheffing gelijk. De saldi van de ombuigingsvoorstellen en heffingen voor 2026 (-1,90) komen ten gunste van de voorziening basispakket.

Juridische en/of organisatorische gevolgen
De bijgestelde begroting 2026 dient als uitgangspunt voor de bestuursrapportage 2026.

Uitvoering / Communicatie
Over de begrotingswijziging en eventuele effecten, de ombuigingsvoorstellen en de interventies heffingen wordt via de beschikbare kanalen gecommuniceerd.

Voorafgaande relevante besluitvorming

- Agenda Avri - Algemeen Bestuur Extra AB - voortzetting vergadering 11 september 2025 maandag 15 september 2025 18:45 - 19:00 - iBabs Publieksportaal 3.1 - Begroting 2026
- Eerste begrotingswijzing – geagendeerd van AB van 18 december 2025

Bijlagen

Bijlage 1 Bespreeknotitie ombuigingsvoorstellen 2026-2030
Bijlage 2 Bespreeknotitie Interventies op de heffingen (mitigerende maatregelen)

Het AB besluit

De secretaris beschrijft in dit vlak de genomen besluiten.